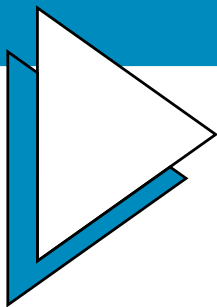

*Стримання
статусу
внутрішньо
переміщеної
особи*

Головним джерелом інформації для внутрішньо переміщених осіб, де визначені гарантії дотримання прав, свобод та законних інтересів ВПО, є **Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених**

осіб», що вступив у силу 22 листопада 2014 року, до якого ще вносились зміни та доповнення.

Внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру» (ст. 1 Закону).

Відповідно до ст. 4 Закону факт внутрішнього переміщення підтверджується **довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи**, що діє безстроково (крім певних випадків, що передбачають скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи).

Для отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи така особа **звертається із заявою до відповідного структурного підрозділу з питань соціального захисту населення** за місцем проживання. Заява внутрішньо переміщеною особою подається особисто, а дітьми, дітьми-сиротами, дітьми, позбавлени-

ми батьківського піклування, недієздатними особами або особами, дієздатність яких обмежено, — через законного представника. У випадку відсутності законного представника у дітей-сиріт або дітей, позбавлених батьківського піклування, або якщо діти прибувають без супроводження, таку заяву від їх імені подають органи опіки та піклування, що розташовані за місцем виявлення таких дітей.

Студенти, які здобували певний освітньо-кваліфікаційний рівень та мали реєстрацію місця проживання в гуртожитках, після зняття з реєстрації також мають право на отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи у випадку, якщо не бажають повернутися до попереднього місця проживання.

Разом із заявою заявник подає документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документ, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус.

У разі наявності в документі, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документі, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус, відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи або рішення про відмову у видачі довідки з обов'язковим зазначенням підстави відмови, підписане керівником уповноваженого органу, **видається заявнику в день подання заяви.**

У разі відсутності в документі, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документі, що по-

свідчує особу та підтверджує її спеціальний статус, відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, заявник надає докази, що підтверджують факт проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, на день виникнення обставин, що спричинили внутрішнє переміщення (військовий квиток з відомостями про проходження військової служби, трудова книжка із записами про здійснення трудової діяльності, документ, що підтверджує право власності на рухоме або нерухоме майно, свідоцтво про базову загальну середню освіту, атестат про повну загальну середню освіту, документи про професійно-технічну освіту, документ про вищу освіту (науковий ступінь), медичні документи, фотографії, відеозаписи тощо).

У цьому випадку уповноважений орган зобов'язаний розглянути заяву про отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи протягом 15 робочих днів та прийняти рішення про видачу заявнику довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи або про відмову у видачі довідки з обов'язковим зазначенням підстави відмови, яке підписується керівником цього органу.

У разі подання заяви законним представником особи додатково подаються:

- документ, що посвідчує особу законного представника;

- документ, що підтверджує повноваження особи як законного представника, крім випадків, коли законними представниками є батьки (усиновлювачі);
- у разі необхідності — свідоцтво про народження дитини.

Заявнику може бути відмовлено у видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, якщо:

- 1) відсутні обставини, що спричинили внутрішнє переміщення, визначені у ст. 1 цього Закону;
- 2) у державних органів наявні відомості про подання завідомо неправдивих відомостей для отримання довідки;
- 3) заявник втратив документи, що посвідчують його особу, до їх відновлення;
- 4) у заявника немає відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, та відсутні докази, що підтверджують факт проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення;
- 5) докази, надані заявником для підтвердження факту проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення у зв'язку з обставинами, визначеними у ст. 1 цього Закону, не доводять факту проживання заявника на території зазначеної адміністративно-територіальної одиниці.

Особа має право звернутися із заявою повторно, якщо в неї з'явилися підстави, визначені у ст. 1 цього Закону, або усунуті підстави для відмови у видачі довідки, передбачені цією статтею, чи оскаржити рішення про відмову у видачі довідки про взяття на облік ВПО до суду.

У разі втрати або псування довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи замість неї безоплатно видається дублікат.

Відповідно до ст. 5 Закону, **довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи засвідчує місце проживання внутрішньо переміщеної особи.**

Підставою для **скасування дії довідки** є обставини, за яких внутрішньо переміщена особа:

- 1) подала заяву про відмову від довідки;
- 2) скоїла злочин, спрямований на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади, посягання на територіальну цілісність і недоторканність України;
- 3) повернулася до покинутого місця постійного проживання;
- 4) виїхала на постійне місце проживання за кордон;
- 5) подала завідомо недостовірні відомості.

Рішення про скасування дії довідки приймається керівником структурного підрозділу з питань соціального захисту населення за місцем проживання особи та надається внутрішньо переміщеній особі протягом 3-х днів з дня прийняття такого рішення.

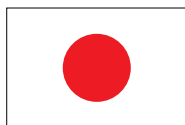
У разі неповідомлення внутрішньо переміщеною особою про її повернення до покинутого місця постійного проживання рішення про скасування дії довідки приймається на підставі інформації про тривалу відсутність (понад 60 днів) особи за місцем проживання, яка дає обґрунтовані підстави вважати, що внутрішньо переміщена особа повернулася до покинутого місця постійного проживання.

Інформацією, яка дає обґрунтовані підстави вважати, що внутрішньо переміщена особа повернулася до покинутого місця постійного проживання, є:

- дані, отримані з відповідних державних реєстрів;
- дані, отримані в результаті обміну інформацією структурного підрозділу з питань соціального захисту населення з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;
- дані, отримані в результаті обміну інформацією структурного підрозділу з питань соціального захисту населення з громадськими об'єднаннями, волонтерськими, благодійними організаціями, іншими юридичними та фізичними особами, що надають допомогу внутрішньо переміщеним особам.

У разі наявності у внутрішньо переміщеної особи обґрунтованих причин для продовження строку її відсутності за місцем проживання понад 60 днів, така особа звертається з заявою до відповідного управління (відділу) соціального захисту населення. У такому разі строк відсутності ВПО за місцем проживання може бути збільшено до 90 днів.

Буклет видано в рамках ініціативи «Надання правової підтримки внутрішньо переміщеним особам на території Харківської області на системному рівні», що реалізується ЧПГ за підтримки Програми розвитку ООН в Україні (в рамках проекту «Швидке реагування на соціальні та економічні проблеми внутрішньо переміщених осіб в Україні») та Уряду Японії. Даний Проект здійснюється ПРООН за фінансової підтримки Уряду Японії і в партнерстві з Урядом України, регіональною та місцевою владою.

From
the People
of Japan

Розбір конкретних ситуацій потребує консультацій з фахівцем в галузі права.

**Міськрайонна громадська організація
«Чугуївська правозахисна група»:
вул. Р. Люксембург, 16-а, м. Чугуїв.
Тел.: 097-179-38-22, chpg@ukr.net**

Наклад 1000 прим.
Надруковано в друкарні ФОП Тимченко М. Г.
Тел.: (057) 728 10 22, (057) 728 10 44